

Эш Н. С. ХРУЩЕВТУҢ чугаазының төнчүзү

Коммунизмдиг тургузушкуну
укут тийешелерини организаци-
ясы—Совет Эндисинин Коммуни-
ст партиясы дегерезин! (Дини

Бистин ЖАНДИДАТТАРЫБЫС

Артист Н. Кысыгбай

Национал шии театрының кол-
лектив артист Николай Ймажа-
нович Кысыгбайны област Совет-
ник депутаттығы кандидаттығына
депштиткен. Кысыгбай мерзешидиг
артист болган илеспейлг хей-ни-
тич.

Николай Ймажанович чүгө бе-
дик мерзешидиг балет артист эвес,
харын шиилерге база багай эвес
ойнап турар. «Малиновкага болган
кудала» артиллерист Яшканын,
«Эртинелик бузат» старшина
Мурашанын, «Вася Железнова»
Патеринини, «Бустушкунда» по-
ручик Полевонун болган эске-даа
шиилерде рольдарын эки ойнаны-
п Кысыгбай кыруучуларга бил-
динтир.

Ол театрга шагда-на ажылдап
кедген. Кызылга ортумак школа-
нын эски класын дооскан соонда
Тывага ышчаарда ажиттыгтанган
театр училищезинин балет салбы-
рынга өөренип кирген. Өөренип
турган-да ол ыска берге шимчеш-
чинеринг танчыларын ойнап, улуг
балеттерден харын ийи-чангыс
рольдарын күүседиптер апарган.
Училище дооскан чылында «Балет
кежээси» болган. Николай Кысыг-
бай база-ла өөрү-биле ызы Фаус-
тун «Вальгүршөвтиг дүң» деп
операдан түтүңү танчылаан.

Николай Ймажанович национал
танчыларын база эки күүседипчи-
ли. Национал театрынын сценаары-
нга болган районунга «Дук са-
лыр», «Хүреш», «Эжик сени» бол-
ган эске-даа танчыларын күүсе-
дип турда чүс-чүс кижилер сонугура-
ган болган артисттин талантынын мак-
таан.

Өөренип турган чыдарында-ла
Николай Ймажанович балет баш-
кызынын дуалакчылыгына ажылдап
турган. Башкы чоруй барган соон-
да ол оон орунга ажылдап, болу-
ту мерзешини улам-на белдир
деш кызып ажылдап турган.
«Эдлек шыгырааш» деп кай-
гамчык чарам танчыны Николай
Ймажанович дыка хей кижилерге
өөртөткен. Олар оон Москвага болган
аныктарын болган студентилер-
ниң Бүгү-делегей фестивалына ой-
нап чораяннар.

Николай Ймажанович бо хү-
нерде национал шии театрында
чаа, солун овор-хевирлерин тургу-
зар даш кызымак ажылдап турар.

Артист Н. САГДЫ.

Төлөптүг кандидат

«Межегей» совхозка дүжүт
ажалдаш ишиг түлү турган. Ча-
дык черлеринг таралары ха-
жааш, черге төктүн дүжүт турар
апарган. Ол үдө совхозка чаа ком-
байннар четкилен келген. Бир «Ста-
линец-6» комбайнын башкарып-
чымы чок турган. Агроном эш Лы-
сак «канчаар чор чүе боор» деш
башып дырбап, пат-ла турган. Ол
дүшкө «ГАЗ-51» машинаның чол-
чымы эш Кривонозов комбайндын
тарав сөөртүрү-биле келген, алда
ажыл чок турган комбайнын көр-
гөш, машинанын тургузукан.

— Чүе хей турар комбайн боор,

эш Лысак.

— Комбайн чок.

Оон эш Кривонозов санал киир-
ген: «Машинанга мээң стажерим
(өөреничким) ажылдаш, менче
комбайнын берир!» Оон саналын
детезен.

Чолаачы Владимир Алексеевич

Кривонозов хүлээп алган комбайн-
ны 600 гектар черинг тараамай,
оон дең кезини агылай ажаар ар-
га-биле кескен.

Дүжүт ажалдаш доозулган. Чо-
лаачы машинаныңа катап кээп
ажылды берген. Эш Кривонозов
айнын бүдүрүлгө программанын док-
таамал ажыр күүседип турар. Ол
чүрүмүг, ак-сеткидиг, могаг чок
ажыл-ишчи, Межегейинг №22 сон-
гүдө округунуң сонгучулары ол
бүдүрүлгө ажил-ишчи эшти район Со-
ветинге депутаттыг кандидаттыгына
депштиткенер.

Сонгучулар-биле ужуражылга
хуралында Владимир Алексеевич че-
ли чыл планын хуусаа бетинде күт-
седири даш ажылдарын хүлээп-
гөш, алда көргөскөн бүдүрүлгө даш
сонгучуларга өөрүп четтиргенин
илертеген.

С. ТАМБА.

Култураның Кызыл хоорайда университетиди

Ажылчы чоннарны, ылаңгы
аныктарын коммунист дүтү ки-
жиңдер, оларнын културалык өөр-
дешин дүгөдештеринг илгичи бээр
сорулга-биле ВЛКСМ-нин Кызыл
хоорай комитетинин болган поли-
тиктиг база өртем билиглерин не-
тередир талазы-биле нигителдиг
Тыва област салбырыннын иници-
ативанын дүгөдеш култураның уни-
верситетин Кызыл хоорайда органи-
застан. Ук университет болза, ком-
мунист күш-ажылды бригадалы-
нын кешигинеринден болган ол бе-
дик атты чедип амыр даш ажыл-
дап турар аныктар бригадалары-
нын кешигинеринден тургусту-
ган. Илгич болза-да, ол универси-
тетке чүгө аныктар эвес, харын
эске-даа хамааттылар кирип, оон ки-
чээдеринге чалага дүгөдеш озу-
жуп болур.

Култура университетин ажит-
кан кешээ чокта чаа общепро-
совхозуң кувуунга болган. Универ-

ситеттин дынакчылары болган
чалатаннар партиянын XXI съез-
динин делегаты эш С. К. Тока-
биле ужуражылга кылганнар. Совет
Энелинин Коммунист партияны-
нын элчег чок төгүлүг XXI съез-
динин ажылыннын түнөөдөрүнүн
дугайында эш Токамын делегерей
илеткелин култура университетин-
ниң дынакчылары болган чала-
таннар улуг кичөөгөй база сонугу-
гал-биле дынаааннар. Университет-
тин ажылда кешээдинин кижилер-
инге «Эки-туралчылар» деп
уран-чечен кинофильмин көргүскөн.
Чаа организациянын университет-
тин дынакчыларынын дарга-
сында кичөөдөрүнүн аны-бүрү те-
маларын, айтырларын өөренип,
чугаажып көөрүп, чаа кинолар-
ын, концерттерин сонугурадып көр-
гүзөрин планнап турар. Чижээ,
«Тыва музыка», «Планеталар ара-
зынга ужуушкун» болган эске-
даа темаларга кичээдер болгулаар.

Кодээ клубта

Эрткен каш чыдарынч мурун-
да хуу кижилерин малынч ода-
ры турган Булуз-Теректе ам чаа
колхозчу суур чаттыла берген. Мында
чуртталганын чангыс ай хевиринг
башкылары, културанын туугула-
ры: школа, эмнеге, уругдар ас-
ли, чунар башкы бар болу берген.
Колхозчу суурда Илгичинин лампа-
лары чырып турар. Ол болза «Чаа-
Хал районун «Бурунгаар» колхозу-
нун төү-дүр.

Колхоз 1957 чылда алаа 250
огултуг чаа клубту тулуп, ажит-
талга киирген. Мында турган кино
доктаамал үнүп турар. Мында 32
колхозчу аныктарын тургусту-
ган бот-тыныгыр уран-чүлү бел-
гүмү база доктаамал ажылдап ту-
рар. Балгунуң концертинин номер-
леринде орус, тыва кырылар, танчы-
лар, хылдыг хөгжүм, чангыс кешее
катырчыныг шиилер түгүдүлери
кирип турар.

Концертте ыраажылар Ирис-оол
болган Барыймаа «Колхозчуң кадар-
чымы», «Орай кешээ фермада», Нор-
бу болган Авай «Сыдыгында»,
Күзөмзаа «Колхозчуңуң кола-
чымы» ырлай бөөрге база хөгжү-
мүлөр: бызаачымы — Докуча-оол,
илгичи — Тоқтаалы, чадагачы —
Чычыраа-оол, модалыччи Дарыма-
аа, гитарачы Очур олар аны-
бүрү аялгаларын ойнай бөөрге ка-
рткүчүлөр узуу-биле сонугурап ту-
рар.

Х. КУНГАА.

Чугай белеткели

Улуг-Хем районун Ленин аттыг
кодээ ажил-агы артелинин тулуг-
жулары тулуг материалдарын бел-
еткелени эки чорудуп туралар.

Бо чылдын тулугуларынга болган
колхозчуларга херектээр чугайын

өрттедип белеткээринде 4 колхозчу-
ларын тускайлап тургускан. Олар
Алдын-Шынаада 16 тонна чугайын
өрттедип туралар.

С. МАЧЫЛАЙ.

Чоннун ортузунга хоойлу-дүрүм таныдылганын күштелдирер

Социалист иници туртталганын
дүрүмүнүн салгыр, кижилерин
медерелине капитализмниң ар-
тышкынынын ууткаар талазы-
биле партиянын болган чалактын
соругаларын амыралга боттан-
дырар хемчеглерин алышкан, Сүт-
Хал районунуң улус суу чонунуң
ортузунга совет хоойлу-дүрүм та-
ныдылганын сөөлү үдө азын кал-
быртп келген.

Партия, совет болган хей-ниги
организацияларын дуаламчы-
зында даянган, районунуң хоойлу-
дүрүм органдарын, оон иштинде улус
суу өрлүктүг темаларга лекция-
ларын болган бешелдерин чонунуң
чуртталга бөлүктөрүнүн азы-биле
доктаамал чорудуп турар. Устүне
айтылган темаларга чүгө 1958
чылдын дүрүгүндө иници-биле
760 ажыг кижилерге 32 лекция-
лар номчулган.

«В. И. Ленин Совет хоойлу ду-
гайында» деп темалыг лекциянын
«Алдан-Маалыр» болган «Бора-
Тайга» колхозтарын төптеринге,
«Хулган чоруктарга үлүр демөөс»
деп темалыг лекциянын Кызыл-Тай-
га суурга, «Ишкени» колхозтуң тө-
вүнге 300 ажыг колхозчулар улуг
сонугура-биле дыншап танышкан-
нар.

Улус суу өрткен чылын улус
төлөөдөрүнүн семинарларын район
болган колхозтар төптеринге 6
улаа чымылдырып эрттирген, соци-
алист хоойлу-дүрүмү камгалаар
талазы-биле хүлээлгенин оларга та-
ныштырып келген. Оон түнөөли-
де суу ажылына илеспейлг киж-
илер-биле кады чонун ортузунга
совет хоойлу танымылганын че-
тештирген.

Инициинин чорудуп турар, рай-
күтүсманга Раа Доржу, районда Раа
Илан-Сурма, «Бора-Тайга», Киров
аттыг, «Ишкени» болган «Алдан-
Маалыр» колхозтарга Чулуур, Хан-
док, Хоолу-оол даш дыка хей улус
төлөөдөрүн дөмдөгөн болур.

Районунуң улус суу күтүренин
болган хей-нигиинин өнчүлүгө
камгаладып күштелдирер сорулга-
биле Сүт-Хал районунуң салгы
ажылдакчыларын ортузунга
хоойлу-дүрүм танымылганын орга-
низастан база суутун ажил-чору-
дуганынын талазы-биле илесте-
дери районунуң бүдүрүлгелеринин
албан, организация чорунун
коллективтеринге доктаамал кылып
берип келген.

Социалист хоойлу-дүрүмүнүн
пропагандалаар талазы-биле район-
унуң хоойлу-дүрүм органдарын үс-
түндө ышкан хемчеглерин боттан-
дырып келгенинин түнөөлине рай-
онда кем-херек түгөдүлгелери сөө-
гу чылдарга көскүзү-биле өнөөдөр
турар чорукту дөмдөгөдөр чугула.

Бистин Төрөн чуртууга комму-
нист инициалдык тургузушкуну
на калбартырып чаа үс-чала-
зынче илешкен агы үдө чонун
ортузунга коммунист кижилерин
ажылын улам-на күштели-
рип, ылаңгы социалист хоойлу-
дүрүмү карак огу дег камгалаары-
нче ажылчы чоннарнын кижиле-
рини улам-на илеспейлгери совет
хоойлу органдарын чугула
сорулгазы болур.

Д. ОНДАР.

Сүт-Хал районунуң улус суу чонун шийтешкен.

Челибинск област. Магнитогорсктин индустриалдыг техни-
куму дег, металлургия болган химия бүдүрүлгелеринге тускай
эртемчилерин белеткен турар. Мыда 1500 хире киж илеш өөренип
турар, оларын иштинде 600 киж бүдүрүлгөге ажылдап турган
өөренип турар. Олар — Магнитогорск металлургия комбинатынын
болган хоорайнын эске-даа заводтарын аны-бүрү чөдөрүнүн
алымчыларын.

Техникума эки дериттинген лабораториялар болган кабинет-
тер, техникалык, техниктиг болган чечен чогаалдын 100.000
ажыг номнары санаттынын турар улуг библиотекалыг.

Чурунта: Магнитогорсктин индустриалдыг техникумунуң
библиотеканың номчулга залында.

Фото В. Георгиевский.

СЭТА-ның фотохроникасы.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИГ ДЕМОКРАТИЯ

Буржуазиянын теоретиктери бол-
ган ревизионистер социалист де-
мократиянын бактарын бүгү күш-
те-биле орадажып, демократия-
дыла дөргө, социализм үзүлгө
ажылчы агының болган оон
партиянын улугтукчу рольдан
ойталаары, буржуа демократиянын
хевирлеринге дөң эш киири бо-
лур дийнип турар. Шынында ылым
эвес. Басте демократия—ол болза
улугтук дөңүл эрге-чагырганын ол
болза ажылчы чон массаларын
бот-тыныгыр болган илеспейлг
чорун, оларнын бот-өргөдешин бү-
гү хемчег-биле хөгжүдери болур.

Советтер болза бүгү чүвени мас-
саларга кылып турар, массага че-
дингир, шуут-ла массадан төртүт-
кен эрге-чагырга болур. Кылыг-бир
чугула айтыргыны Совет күрүне-
нин органдары шуут-ла чон-биле
сүлөжөй, оон саналын барымда-
лап, шийитирген турар. Моон то-
даргай чижээ болза 1959—1965
чылдарда СССР-нин улус ажыл-
агылгы хөгжүдериинг контроль чу-
рагайларын СЭКП-нин XXI съезди-
нин муруну чарымына бистин
чүрүтүска калбаа-биле чугаажып
көргөн болур. Ол чугаажыш-
кынын үзүлгө чуртка 1968 муң
ажыг хураалдар болган, алаа 70
миллион ажыг киж киришкен бол-
ган барык 5 миллион хире киж
боттарынын санал-оюнын берген.
Бо чорук чурттуг хөгжүдешинин
үдешин айтырларын шийтир-
лээринче миллион-миллион мас-
саларын эң калбап кижилерин
ССРЭ-де сөс кырында эвес, а херек
кырында хандырып турарын, бозул-
гусу эрге-чагырганы боттанды-
рып турарын тодаргай бадыткан
турар.

Социалист күрүнениң хөгжү-
дешинде кол угуланышкын болза
демократиянын бүгү хемчегер-биле
калбарлы, чурттуг бүгү ажил-
херектери өргөп башкарыныга
чонун эң калбап кештерин ки-
риштирери, ажил-агы болган
култура тургузушкунунга бүгү

хамаатыларын хандырып киирери
болур. Бо талазы-биле чугула ба-
зымын бистин партиянын элчег
чок XXI съездин ажылдап
кылган. «Күрүне органдарын
күүсепин турар хей-хей хүлээлге-
ри хей-ниги организацияларын
эргешин чоруту илгичин ужу-
лур» деп съезд тодаргай айтылган.
Ол чүд даш агы чөдө Совет күрү-
не органдарын ботталдырып, ту-
рар хей-хей айтырларын моон
сонгаар хей-ниги органдарын кү-
седири алаар, чижээлээрге, чонун
култура хандырганын чамдык
айтырларын профсоюздеринин
организацияларын илгичтер. Ол
ышкан чуртта күш-култура ший-
чешкинин улугтурун ама чедир
күрүне органы — күш-култура
болган спорт херезиниң комитети
ботталдырып турганын ам спорттун
эки-тура нигителдеринин Энзелин
дамчыштыр улугтурун боттан-
дырып агаалган, ол энзелин болза
күрүнениң эвес, а хей-нигиинин
органы болур. Съездин айытканы
бо-даа, эске-даа хемчегер болза
социалист демократиянын улам
ылай хөгжүдери чөдө бистин Комму-
нист партиянын доктаамал
салгы салышкынын херечелен
турар.

Совет Энзелинин Коммунист
партиянын XXI съездинин бээр
совет улус ажил-чорудалганын
бүгү алырларынга кайгамчыктыг
улуг тилегелерин чедип алган.
Эрткен үеин дүргүндө Совет
Энзелинин Коммунист партияны
партияга улуг бөлүтү чыла шап-
кан, партиянын хүлөөлениниң чан-
гыс экин улам быжыгаан, үзүл-
пүрү болган тулугну улугтурун
эде тургускан, кыда ажил-агылгы
хөгжүдериинг шуугуру хемчегерин
чоруткан, улус өөрелдешин эде
организастан. Бо бүгү болза Ком-
мунист партиянын доктаамал совет
улусу улам сырый каттыптырган,
оон илеспейлг болган чогаалдык
инициативанын улам бедик көдүр-
ген.

Ам Совет Энзелин болунуң хөг-
жүдешинин чаа чалазынче—ком-
мунист нигителдиг тургузуш-
кунун калбартырынын үзүлгө кир-
ген. Бо чаа үс-чалада бистин чүр-
түска коммунизмдин материал-тех-
никтиг базанын бүгү тала-биле
тургузар. Бо дугайын Совет күрү-
нун «экономика хөгжүдешинде
мындыг кайгамчыктыг фактылар
херечелен турар. Бистин чүрүтүс-
ка металлургия үдүлгүсүн хөг-
жүдешинин 200 ажыг чыдарын
иштинде демир рудазынын тымыжы
чүгө 89 миллион тонна четкен тур-
ган болза, ам чүгө чеди чылдын
иштинде оон тымыжы 150—160
миллион тонна чедер.

Бистин чүрүтүска нефть үзүл-
пүрүсүн тургускан 100 ажыг
чылдарын иштинде нефть
тымыжы 113 миллион тонна чет-
кен болза, бо чеди чылда нефть ты-
мыжы 127 миллион тонна болур.
Энергетиканын хөгжүдешинин бүгү
чылдарында электр энергиянын
бүдүрүшкүнү 233 миллиард кило-
ватт-шак четкен. 1959—1965
чылдарын иштинде электр энер-
гиянын бүдүрүшкүнү чылда
500—500 миллиард киловатт-
шак болур.

Улустун херектээр чүддеринин
бүдүрүлгөсүн дүргө темптер-биле
хөгжүр. Чижээлээрге, чигир бүдү-
рүшкүнү барык ийи катап эзер.
Зет, саржа, пөс-тоомы, идик-хеп,
небел, телевизорлар болган эске-
даа үзүлгү база аш-чөк бараанын-
нын бүдүрүшкүнү аажок көдүр-
гөн.

Чуртталга тулугун талазы-биле
сорулгалар шынап-ла улуг чагай.
Совет эрге-чагырганың 40 чыл-
дарын иштинде күрүне болган
консерватив организациялар, хоорай
чөү 558 миллион дөңбөчүн метр
иниң шөдүгү чуртталга башкына-
рын туткан болган катап тургу-
зан, а чеди чылда 660 миллион
дөңбөчүн метр иниң шөдүгү чур-
тталга башкыларын туттуган турар.
Мурунда он-он чылдар, харын-

даа чүс чылдар негетинин турган
мындыг ажил-херектерин бистин
чүрүтүска ам чангыс чеди чыл иш-
тинде бүдүрүп аптар деп турар,
— бо болза коммунизмге орутап бис-
тин чүрүтүсүн шапкын башкы,
социализмдин күчүлүгү күжүлүг то-
да илереп, ол болза социалист
демократиянын улуг чагайы-дыр.
Материалдыг болган улаан-бодал
амыраларын бүгү талаарында
совет улустун кайгамчыктыг че-
ликининин чиктерин чурт-
туг бүгү-ле бауларынган,
шаанда кожунадай чораз улус-
тарын агы амыраларын баш-
кы бүдүрүлгөсүн көрүп болур. Оон
башкалар болза 1949 чылгазын
биле деңгээрге 1959 чылдын ян-
вары 1-ге чедир Тывага көмүр
дашты 15 катап хейнү касканын,
электр энергиянын 17 катап,
тулугу 10 катап, чугайын 7
катап хейнү бүдүргөн болур. Ам
Совет Тыва индустриалдыг хөг-
жүдешин экинче дүгүлү турар.
Ам бешин област өнүгү, кара ме-
таллургиянын баштайгылары —
«Тыва абыс» болган «Тыва ко-
балы» комбинаттарын тулугу-
куну чоруп турар.

Кызыл хоорайнын 5 муң кило-
ватт күштүг бус-биле ажилдар
электр станциянын баштайгы
элчээ ажылдап кирген, хоорай-
нын суг дамчыдар хоойлы кылды-
нып турар. Автоцентренин ме-
ханизм заводу бо чылдын бүгүн
ажылдап кирер. Оон ылай дыка
хей үзүлгү, аш-чөк, салгы бүдү-
рүлгелерин, културанын улуг-улуг
одаларын, эмнеге болган өөрел-
деш, албан черлеринин тулугуларын
ажылдап кирер деп областын
чеди чыл планында көрүп турар.

Совет Тыванын ажил-агы бол-
ган култура тургузушкунун
бүгү-ле чедикчинеринде ленинч
национал политиканын болган про-
летаржы интернационализмин,
бистин Төрөн чуртуугустан улус-
тарын аны-бүрү эш-намыралын,
совет демократиянын улуг ажил-
дарын күжү, Совет Энзелинин
Коммунист партиянын мертен
улугтулгазы тодаргай көстүп ту-

рар. Совет улустун амыралында
материал болган улаан-бодал тала-
зы-биле улуг чедикчинеринин
дугайын капитализмдин камгалак-
чыларын мыттайып, а мыттай-лаа
каржызын-биле хажымын, харын
«амыралында америк хевир»
дээр чүвени АКШ-та бар шаа-би-
ле мактап туралар.

Херек кырында «амыралында
америк хевир» кидыгыл ычкан!
Албанын сан-түнөөдөрүн дү-
гаар алырга, америк өг-бүдөрүн
чартымын хейнү амыраларын
оон-не өргөжөк чуртла чүддери чок
болуп турар, а 35 миллион киж,
азы американын чылдарын 21 хуу-
ламы-түрүн чуртлап ораалар.
Ортумак өг-бүдөниң бөдөжинин
барык үш кезин үдүлгүлөр төлө-
ренип үнүп турар. Чуртталга ба-
жынынын халезинде ажилчы
чоннарнын ажил төлөөдөрүнүн ба-
рык чартык келип кирип турар.
Бүдүрүп турар хоойлуларын
дуугаар алырга, АКШ-тин ажил-
чы, албан-хаакчылары эр киж—
65, херезин киж—62 харын-
да өргөп пенсия ап болур арга-
дайын хоойлуларын таварышты-
рып турар. Бо дугайын Порт-Сан-
тин ам-лаа артын аштапкан оон
бузулдулары, Кирде болган Ал-
жирде шаажылаа асылары хереч-
елен турар. Маалымдыг алыр улус-
ка дөңөп эжелешч дыйында Фран-
цуз империалистер 2 миллиард
франкону, совет акаша илгичтер-
ди 22.800.000 рубльди хүн бүгүлө
чарылган турар.

Капитализм бойлаан, оон өлүрү
чылган чок. Оон макталыг де-
мократия—ол дөргө байларга де-
мократия-дыр, а ажилчы чоннага
деңгү-кичи болган мөтө алааш-
кын-дыр. Оон «демократия өргө-
лери»—ол дөргө монополистерин
массаны кам-хайыра чокка мо-
дунуң, улустарын дуалышты-
рып турарын өргөп-тир. Ини-
периалист буржуазия болган оон
идеология совет тургузушкуну
дүгүлө болган капиталист чүр-
тары, «хостуг-делегей» дийлч чү-
вени калжыдар деп чеше-даа ора-
дан.

тан үзүлгө 1958 чылдын ортан
үзүлгө аралында АКШ-та 4 ажил-
чы өг-бүдөниң бирөөн-ле ажил
чоталыр чорукка таварышп тур-
ганын коммунист пропагандага
чок кылдыр камчан-лаа каразып
болбас сенатор Дуглас бижип
турар. Устүндө айтылган үнүң иш-
тинде 8,5 миллион ажилчынын
ажылын ышканган, оон ылай дөңт
миллион хире ажилчынын дөңт
эвес негелде ажылдап, шапкын
четче албай турган. Капитали-
ст «дынаажанын чагай чүрө-
лери» бо-дур. Моон түнөөлине ам

Өрттүң айыылын болдурбас

моюн мурунда чамдык чер-
тогузганга ол өрттөр уаус а-
гымгына биче энес когаралы
дирген. Чыжээ, 1958 чымын
табрь 24-те Каз-Хемде Ленин
колхозтун чамыгыга черинте,
агым өрт колхозтун агым-агым-
га 17 муң рубльдин когаралы че-
риген. Талдыга «Мезетег» совхоз-
койжуу эш Данын-болдун
гагаралында мал кажазын 1958 ч-
мда жоолор 28-те өрттенген. бол-
тың кадык камгалда килдиз-
началыгын эш Любимов бол-
чамды албан черлеринин уугу-
чулары өртке уугу хемчеге
негелесин күтүспейн, ол са-
ажымчаныннын харыскалганы
дирген.

Өрт айымыннан камгалалын
румунарын, алаңгын кымынч мал
риаллар бар черлерге эш шыя
сагымы ужурутут. Мыназажак,
дык автоажыл-агымларын чо-
чылары өрттен камгалалын чо-
мун мал мурунда уруп кы-
мын. Кызыл-Макалды АТБ-зын чо-
чымы турган Балбак 1958 чы-
күтүгүндө арагалал албан авт-
мынаны шуут өрттеш Каз-
тун айымын күтте эш-хөргө-
үзүткөз энес. Халым чамын

варылгаз хамаатыларынын аймагына безин оңайтыг болур. Чангап, өрттүн таварыгалары бодурус дашт деиселге бүтүнигини кириштерири, өртке хемчеглер дугайында азычларнын ортузунга тайылыбыр дин күштедерири эргежес чүтүрүр.

С. КУУЛА

Тыва облуккускомуну IXХ-и өртке ууур калдизинин ууури инспектор

Шитанн хунде

Абаканга ужуражымшыкта Во (Кызыл) Кутузовка 22,5 кг чодурубурн болза, бо маргыл чүгел 2,5 кг чедир чодурубин бар. Бо чүл дээрге кыста уениа ишт Волковтун спортчу өзүшкүну 1 туул турар.

Каш удаа область чемпиону болкелен Иван Чиков сенага кээрге көрүкчүдүр адыш чаккынын хүлүл уткаван. Баштай 95 кг күш чодурун. Оон сөөлүну оо 100 кг чедирген. Ийя биле ийил кудуричница 1 разия хемчээли ашган, 102,5 кг, ол с мастериния нормазы. Чиков арай-ла кудуруп шыдавайн реимчалза.даа облевка чаа ре

тургускан.

Команданы деңгээ айы-биле тургуспаанындан кызылчылар санын болуп, абаканчыларга утган.

Редактор К. С. ШОЙ

НАЦИОНАЛ ШИИ ТЕАТРЫН
февраль 25-те
АНЫЯКТАР НЕЖЗЗЗИ
Кызылчи спортчуларынын сиктиг хүреш талазы-биле ражыгтазы, өюннар, тандылар граммада кирип турар.

Дирекция

«МЭЭН ӨННҮҮМ КАЙДА СЕМ

деп кыдат уран-чечен кин
областыц киноэкраннарынга у
үлөр.

Бизыл хоорайнын Заосерная дүмчүзүнү № 93 бажынында тап турар Мария Писифовна Т. Красноярск крайинин Шера нунуң сүт ажыл-агый чер ажилдап турар Семен Акимович товтан чарлы дугайында хер кедүрүп турар. Ук херекти Биздин бирги участогунуң уузе сууга көөр.

Чагыт № 522. Культура эргелелинин типографиясы.